

Jaarcijfers 2010 & trendcijfers 2006-2010

Fysiotherapie

LIPZ

Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg

Gegevens in deze publicatie kunnen gebruikt worden onder vermelding van:

Kooijman MK, Barten JA, Swinkels ICS, Veenhof, C.
Jaarcijfers 2010 en trendcijfers 2006-2010 fysiotherapie.
Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg.
Utrecht: NIVEL, <http://www.nivel.nl/lipz>

Voorwoord

Dit rapport bevat de jaar- en trendcijfers van de Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg (LiPZ) voor de beroepsgroep fysiotherapie. Evenals voorgaande jaren worden in dit rapport kenmerken van de patiënt, de verwijzing, het gezondheidsprobleem, de behandeling en de evaluatie van de behandeling weergegeven van patiënten die behandeld zijn in de algemene, eerstelijns fysiotherapiepraktijk. Onderscheid wordt gemaakt in gegevens over het kalenderjaar 2010 en trendgegevens over de kalenderjaren 2006 tot en met 2010.

In dit rapport worden resultaten omtrent het aantal behandelingen en de behandelduur zowel weergegeven per kalenderjaar als per behandelingsperiode.

LiPZ is een netwerk van circa 40 extramurale fysiotherapiepraktijken, circa 20 praktijken voor oefentherapie Cesar, circa 20 praktijken voor oefentherapie Mensendieck en circa 20 praktijken voor diëtetiek. Het exacte aantal deelnemende praktijken wisselt per jaar en daardoor schommelt eveneens het aantal patiënten per jaar.

Inhoudsopgave

PATIËNTKENMERKEN	4
GESLACHT EN LEEFTIJD	4
CHRONISCHE AANDOENING	6
HOOGST GENOTEN OPLEIDING	8
SAMENVATTING PATIËNTKENMERKEN	10
AANMELDING	11
WIJZE VAN TOEGANG	11
SOORT KLACHT	13
SAMENVATTING AANMELDING	15
GEZONDHEIDSPROBLEEM	16
DUUR KLACHT	16
RECIDIEF KLACHT	18
ONTSTAANSWIJZE KLACHT	20
EERDERE ZORG	21
RICHTLIJNGEBRUIK	23
SAMENVATTING GEZONDHEIDSPROBLEEM	24
BEHANDELING	25
BEHANDELDOELEN	25
BEHANDELOMVANG – AANTAL ZITTINGEN PER KALENDERJAAR	27
BEHANDELOMVANG – AANTAL ZITTINGEN PER BEHANDELEPISODE	31
BEHANDELOMVANG – BEHANDELDUUR PER KALENDERJAAR	32
BEHANDELOMVANG – BEHANDELDUUR PER BEHANDELEPISODE	36
PRESTATIES	37
VERRICHTINGEN	39
SAMENVATTING BEHANDELING	42
EVALUATIE	43
REDEN EINDE ZORG	43
RESULTAAT	45
SAMENVATTING EVALUATIE	47

Patiëntkenmerken

Geslacht en leeftijd – trendcijfers

In de gemiddelde fysiotherapiepraktijk werden de afgelopen vijf jaar meer vrouwelijke dan mannelijke patiënten behandeld. Vanaf 2006 nam het aantal mannen ten opzichte van het aantal vrouwen ieder jaar licht toe, maar in 2010 is het percentage mannen weer gedaald. Vanaf 2006 is het percentage patiënten in de leeftijdscategorie 15-24 jaar ieder jaar licht gestegen, neemt het aantal patiënten in de categorie 35-44 jaar ieder jaar zo'n 1% af en blijft het aantal patiënten boven de 65 jaar stabiel rond de 23%. De gemiddelde leeftijd van de patiënt in de eerstelijns fysiotherapiepraktijk varieert tussen 2006 en 2010 van 49,0 jaar (2010) tot 49,7 jaar (2007).

tabel: Demografische kenmerken van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

		2006	2007	2008	2009	2010
Geslacht	Mannen	39,2	40,3	41,7	42,1	40,4
	Vrouwen	60,8	59,7	58,3	57,9	59,5
Leeftijd	0-14 jr	2,8	2,6	3,2	3,1	2,7
	15-24 jr	8,1	8,3	9,0	9,5	10,8
	25-34 jr	11,2	10,5	10,7	10,5	11,1
	35-44 jr	19,6	18,7	17,4	16,6	15,4
	45-54 jr	19,6	20,1	20,4	20,3	20,2
	55-64 jr	16,3	16,5	17,0	17,1	17,5
	65-74 jr	11,6	12,1	11,8	11,8	11,4
	>=75 jr	10,8	11,2	10,5	11,2	10,8
Gemiddelde leeftijd		49,2	49,7	49,1	49,4	49,0
Aantal patiënten in LIPZ		15.965	15.164	15.514	16.225	13.180
Geslacht onbekend		0	0	0	2	10
Leeftijd onbekend		0	0	0	0	0

© LIPZ

Patiëntkenmerken

Geslacht en leeftijd – cijfers 2010

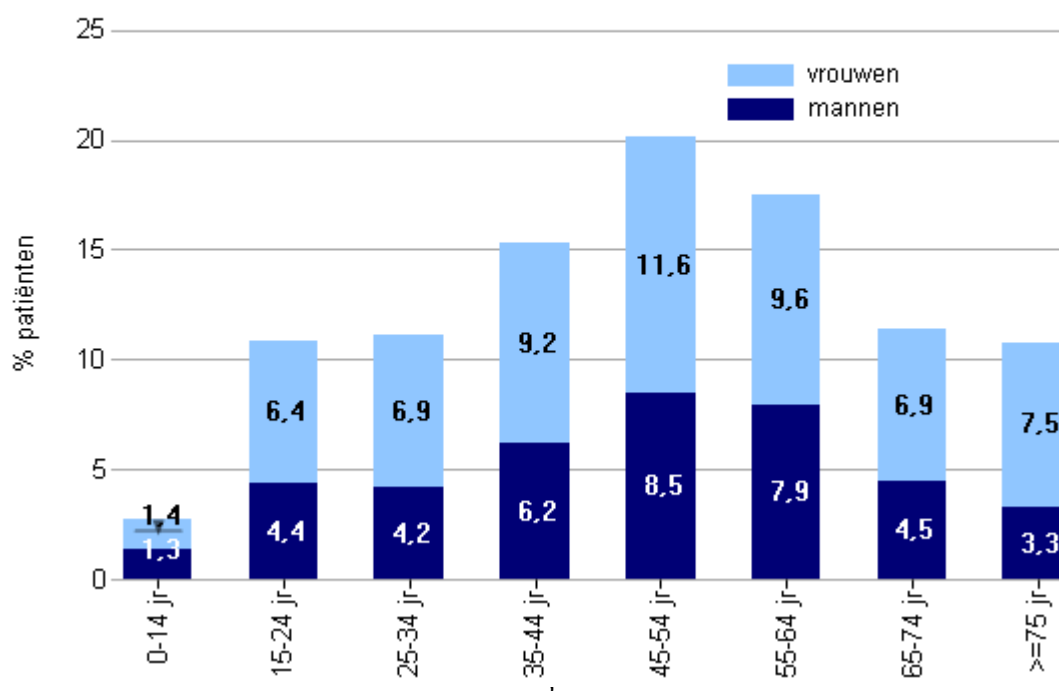
Van alle patiënten die de fysiotherapeut in 2010 behandelde was 59,5% vrouw. Geen leeftijdsgroep bevatte meer mannelijke patiënten dan vrouwelijke patiënten. De leeftijdsgroep 45-54 vormt met 20,2% de grootste groep binnen de totale populatie.

tabel: Demografische kenmerken van patiënten die in 2010 behandeld zijn in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

		2010
Geslacht	Mannen	40,4
	Vrouwen	59,5
Leeftijd	0-14 jr	2,7
	15-24 jr	10,8
	25-34 jr	11,1
	35-44 jr	15,4
	45-54 jr	20,2
	55-64 jr	17,5
	65-74 jr	11,4
	>=75 jr	10,8
Gemiddelde leeftijd		49,0
Aantal patiënten in LIPZ		13.180
Geslacht onbekend		10
Leeftijd onbekend		0

© LIPZ

figuur: Leeftijdsverdeling naar geslacht van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (n=13180)

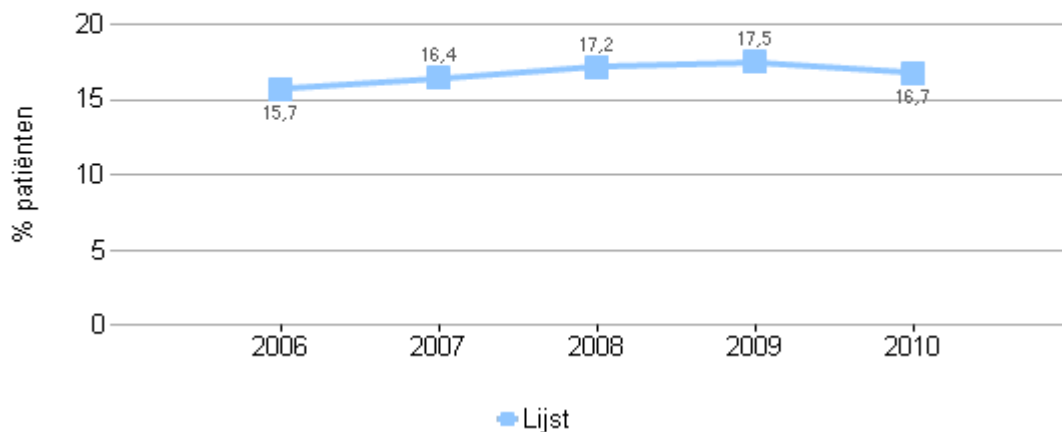

Patiëntkenmerken

Chronische aandoening – trendcijfers

Tussen 2006 en 2009 nam het percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven (VWS-lijst) ieder jaar toe. In 2010 lijkt aan deze stijging een einde te zijn gekomen. Lees meer over het fysiotherapeutische zorggebruik door patiënten met een chronische aandoening in het factsheet 'Fysiotherapeutisch zorggebruik door patiënten met een chronische aandoening in de periode 2006-2009' ¹

figuur: Percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven (vws-lijst) naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk

¹ M.K. Kooijman, I.C.S. Swinkels, J.A. Barten, C. Veenhof. *Fysiotherapeutisch zorggebruik door patiënten met een chronische aandoening in de periode 2006-2009*. Factsheet Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg. Utrecht: NIVEL, 2011

<http://www.nivel.nl/pdf/Factsheet-fysiotherapeutisch-zorggebruik.pdf>

Patiëntkenmerken

Chronische aandoening – cijfers 2010

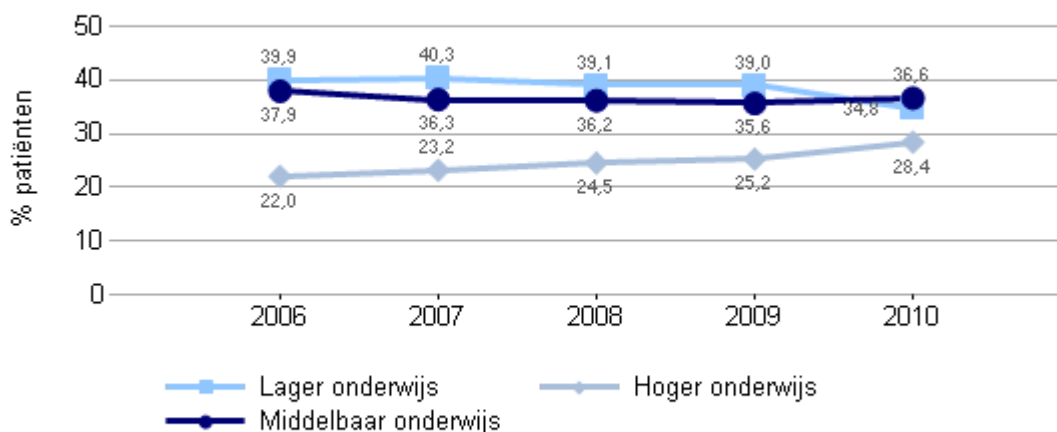
In 2010 kwam 16,7% van de patiënten bij de fysiotherapeut met een aandoening die voorkomt op de VWS-lijst met aandoeningen die chronische of intermitterende therapie behoeven.

Patiëntkenmerken

Hoogst genoten opleiding – trendcijfers

Voor het eerst sinds 2006 ligt het percentage patiënten met een middelbare opleiding in 2010 hoger dan het percentage laagopgeleiden. Ook het aandeel hoogopgeleiden neemt sinds 2006 toe in de algemene fysiotherapie populatie. Deze toename is mogelijk het gevolg van de invoering van Directe Toegang Fysiotherapie¹. Daarnaast past de stijging van het opleidingsniveau binnen de stijgende lijn van het opleidingsniveau in de Nederlandse beroepsbevolking welke gerapporteerd wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek².

figuur: Hoogst genoten opleidingsniveau van patiënten ouder dan 15 jaar naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk. *

* Lager onderwijs omvat basisonderwijs en VMBO praktijkonderwijs; middelbaar onderwijs omvat VMBO theorieonderwijs, HAVO en MBO; hoger onderwijs omvat VWO, HBO en universitair onderwijs

¹ Steeds meer patiënten komen zonder verwijfsbrief bij de fysiotherapeut. Swinkels ICS, Kooijman MK, Leemrijse CJ. Factsheet Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg, Utrecht: NIVEL, 2009.

<http://www.nivel.nl/pdf/Factsheet-zonder-verwijsbrief-naar-fysiotherapeut.pdf>

² CBS Statline. Beroepsbevolking; behaalde onderwijs naar herkomst geslacht en leeftijd, 14 april 2011.

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71822NED&D1=0-1&D2=0&D3=0&D4=0-4&D5=a&D6=0&D7=0,4-I&HD=110405-1452&HDR=T,G2,G1,G5,G6&STB=G4,G3>

Patiëntkenmerken

Hoogst genoten opleiding – cijfers 2010

In 2010 had de grootste groep patiënten middelbaar onderwijs gevolgd (36,6%). Ruim 28% had hoger onderwijs voltooid.

tabel: Hoogst genoten opleidingsniveau van patiënten ouder dan 15 jaar die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten) *

	2010
Lager onderwijs	34,8
Middelbaar onderwijs	36,6
Hoger onderwijs	28,4
Anders	0,2
Aantal patiënten in LIPZ	9.534
Onbekend	3.156

* Lager onderwijs omvat basisonderwijs en VMBO praktijkonderwijs; middelbaar onderwijs omvat VMBO theorieonderwijs, HAVO en MBO; hoger onderwijs omvat VWO, HBO en universitair onderwijs

Samenvatting patiëntkenmerken

Trends

Sinds 2006 bestaat de populatie in de eerstelijns fysiotherapiepraktijk uit meer vrouwen dan mannen. In 2010 is de trend voor het toenemende aandeel mannen ten opzichte van het aandeel vrouwen die sinds 2006 zichtbaar was, doorbroken. Voor het eerst sinds 2006 heeft het grootste deel van de patiënten een opleiding van middelbaar niveau voltooid. Ook neemt het percentage hoogopgeleiden nog ieder jaar toe. Steeds meer patiënten uit de leeftijdscategorie 15-24 jaar weten de weg naar de fysiotherapeut te vinden; het percentage patiënten ouder dan 65 verandert nauwelijks. Mogelijk hangt de toename van het aantal hoogopgeleiden en de toename van het aandeel jongeren samen met de invoering van Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie in 2006. De stijging in de afgelopen jaren van het aandeel patiënten met een chronische aandoening is in 2010 doorbroken.

Jaar

De gemiddelde leeftijd van patiënten die in 2010 onder behandeling waren van een fysiotherapeut was 49 jaar. Bijna zes op de tien patiënten was vrouw en de grootste groep patiënten had een opleiding van middelbaar niveau voltooid. 16,7% van de patiënten kwam met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven.

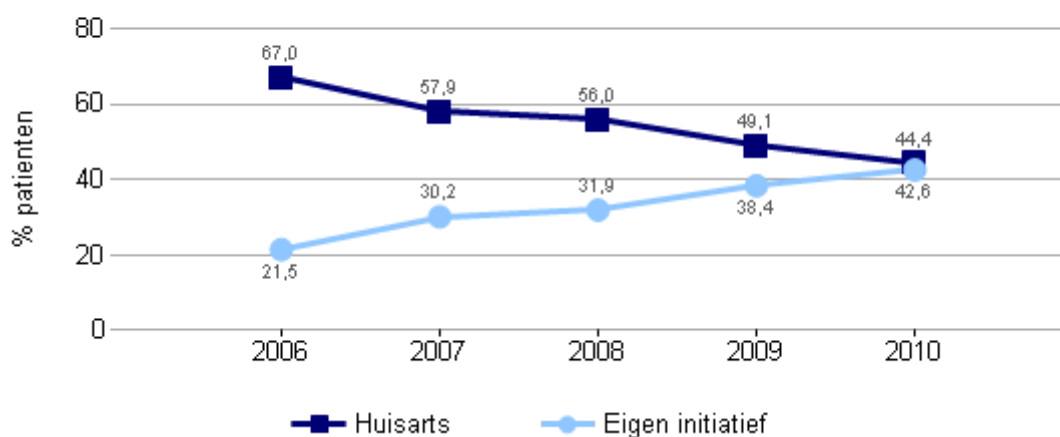
Aanmelding

Wijze van toegang – trendcijfers

Sinds de invoering van de Directe Toegankelijk Fysiotherapie (DTF) in 2006 is het aantal patiënten dat via de huisarts de fysiotherapeut bezoekt gedaald van 67,0% in 2006 tot 44,4% in 2010. Het aandeel patiënten dat op verwijzing van de medisch specialist fysiotherapeutische hulp inschakelt vertoont een licht stijgende lijn. Dit betekent dat het aandeel patiënten dat op eigen initiatief naar de fysiotherapeut gaat een sterke stijging doormaakt sinds 2006. Op dit moment ligt het percentage patiënten dat verwezen is door de huisarts nog 1,8% hoger dan het percentage dat via DTF toegang vindt tot de praktijk.

De definitie van DTF is dat patiënten zonder tussenkomst van een verwijzer bij de fysiotherapeut zijn gekomen. Indien er wel contact is geweest, maar er is geen verwijsbrief uitgeschreven, wordt de patiënt toch beschouwd als 'verwezen'.

figuur : Percentage patiënten dat via de huisarts of op eigen initiatief naar de fysiotherapeut ging naar jaar van behandeling.

tabel: Verwijsgegevens van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Huisarts	67,0	57,9	56,0	49,1	44,4
Medisch specialist	11,5	11,9	12,0	12,5	13,1
Bedrijfsarts	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eigen initiatief	21,5	30,2	31,9	38,4	42,6
Aantal patiënten in LIPZ	14.374	13.693	14.474	14.652	11.540
Onbekend	1.591	1.471	1.040	1.573	1.640

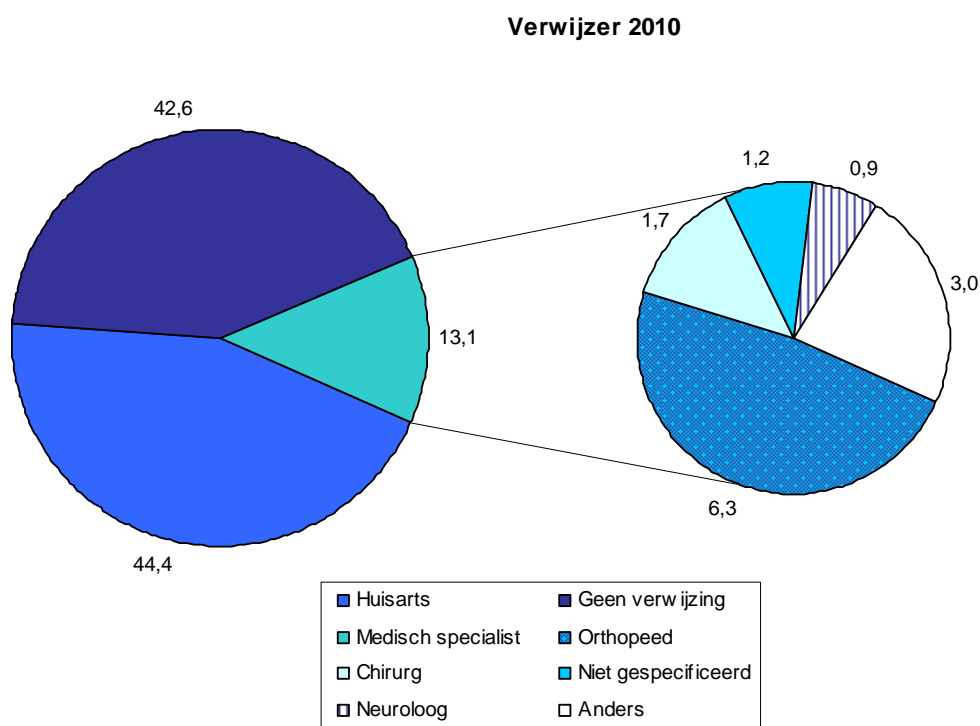
Aanmelding

Wijze van toegang – cijfers 2010

In 2010 werd 44,4% van de patiënten door de huisarts naar de fysiotherapeut verwezen. In 13,1% van de gevallen was sprake van een verwijzing door de medisch specialist. Het grootste deel hiervan betreft een verwijzing door de orthooped (6,3%). Ruim 42% van de patiënten komt via de regeling 'Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie' (DTF) bij de fysiotherapeut.

Meer informatie over DTF is te lezen in de factsheets 'Steeds meer patiënten komen zonder verwijsbrief bij de fysiotherapeut'¹ en 'Patiënten die rechtstreeks bij de fysiotherapeut komen behalen vaker de behandeldoelen'².

figuur: Soort verwijzer voor patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

¹ Steeds meer patiënten komen zonder verwijsbrief bij de fysiotherapeut. Swinkels ICS, Kooijman MK, Leemrijse CJ. Factsheet Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg, Utrecht: NIVEL, 2009

<http://www.nivel.nl/pdf/Factsheet-zonder-verwijsbrief-naar-fysiotherapeut.pdf>

² Patiënten die rechtstreeks bij de fysiotherapeut komen behalen vaker de behandeldoelen. Swinkels ICS, Kooijman MK, Leemrijse CJ. Factsheet Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg, Utrecht: NIVEL, 2009-06-09

http://www.nivel.nl/pdf/Factsheet_directe_toegang_fysio_behandeling.pdf

Aanmelding

Soort klacht – trendcijfers

In de jaren 2006 tot en met 2009 bestond de top 3 klachten in de fysiotherapiepraktijk uit (1) lage rugpijn zonder uitstraling, (2) nek symptomen/klachten en (3) rug symptomen/klachten. In 2010 is het percentage patiënten met schouder symptomen/klachten 2,1% toegenomen ten opzichte van een jaar eerder en heeft daarmee de patiëntengroep met rug symptomen/klachten uit de top 3 verdrongen.

In het LIPZ-netwerk registreren fysiotherapeuten de verwijstekst van de verwijsbrief die zij van de huisarts of medisch specialist ontvangen. Deze tekst (de verwijsdiagnose) wordt door onderzoekers gecodeerd naar de ICPC-codering (International Classification of Primary Care). Indien er sprake is van directe toegang fysiotherapie en een patiënt dus geen verwijzing heeft, noteert de fysiotherapeut de klacht waarmee de patiënt in de praktijk is gekomen. Ook deze klacht wordt gecodeerd middels de ICPC-codering.

tabel: Meest voorkomende verwijsdiagnosen (verwezen patiënten) of klachten (in het geval van directe toegang), gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC), van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	12,4	12,4	11,9	12,2	11,5
L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,6	11,3	10,3	9,6	10,4
L08 Schouder symptomen/klachten	5,9	6,4	7,0	7,7	9,8
L02 Rug symptomen/klachten	7,3	7,9	7,9	7,7	7,6
L15 Knie symptomen/klachten	5,3	5,9	6,4	6,9	6,8
L14 Been/dijbeen symptomen/klachten	2,5	2,4	2,3	2,8	3,2
L86 Lage-rugpijn met uitstraling	5,0	4,6	4,0	4,0	3,0
L83 Syndroom cervicale wervelkolom	5,9	4,5	4,1	4,0	2,9
L13 Heup symptomen/klachten	1,9	2,1	2,4	2,5	2,9
L99 Andere ziekte bewegingsapparaat	4,0	3,6	3,7	3,5	2,8
Overige	39,3	39,0	40,0	39,0	39,0
Aantal patiënten in LIPZ	14.134	13.600	14.461	15.059	12.006
Onbekend	1.831	1.564	1.053	1.166	1.174

Aanmelding

Soort klacht – cijfers 2010

In 2010 kon 46,1% van de klachten geschaard worden onder de vijf meest voorkomende klachten in de fysiotherapiepraktijk. Lage rugklachten zonder uitstraling en nekklasten vormen de twee grootste groepen. Klachten in de extremiteiten betreffen vooral schouder- en knieklachten.

tabel: Meest voorkomende verwijsdiagnosen (verwezen patiënten) of klachten (in het geval van directe toegang), gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC), voor patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2010
L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	11,5
L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,4
L08 Schouder symptomen/klachten	9,8
L02 Rug symptomen/klachten	7,6
L15 Knie symptomen/klachten	6,8
L14 Been/dijbeen symptomen/klachten	3,2
L86 Lage-rugpijn met uitstraling	3,0
L83 Syndroom cervicale wervelkolom	2,9
L13 Heup symptomen/klachten	2,9
L99 Andere ziekte bewegingsapparaat	2,8
Overige	39,0
Aantal patiënten in LIPZ	12.006
Onbekend	1.174

Samenvatting aanmelding

Trends

De stijging van de afgelopen jaren van de groep patiënten die op eigen initiatief naar de fysiotherapeut gaat heeft zich in 2010 verder doorgezet. Het verschil met de groep die door de huisarts verwezen wordt, bedraagt nog maar 1,8%. Net als in voorgaande jaren zijn lage rugklachten zonder uitstraling in 2010 de meest voorkomende klacht in de fysiotherapiepraktijk. Schouder symptomen/klachten hebben in de top 3 de plaats ingenomen van rug symptomen/klachten.

Jaar

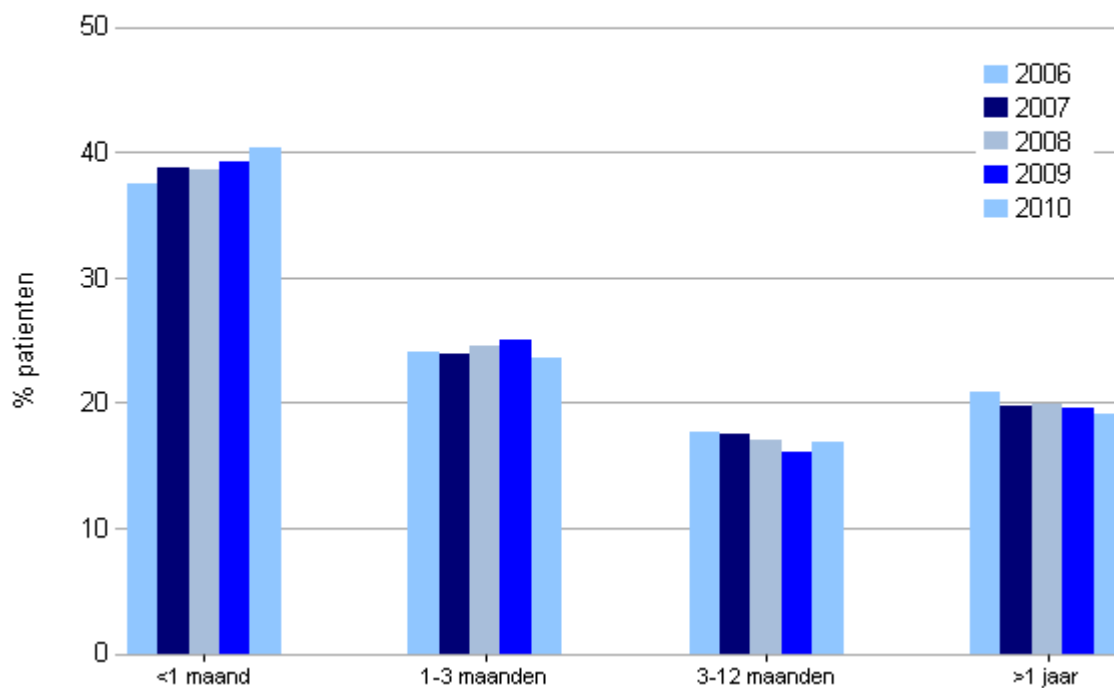
In 2010 bedraagt het aandeel patiënten dat via de regeling Directe Toegankelijk Fysiotherapie de fysiotherapeut bezoekt 42,6% en ligt daarmee 1,8% lager dan het percentage patiënten dat op verwijzing van de huisarts bij de fysiotherapeut komt. Bijna de helft van de klachten in de gemiddelde fysiotherapiepraktijk betrof (1) lage rugklachten zonder uitstraling, (2) nek symptomen/klachten, (3) schouder symptomen/klachten, (4) rug symptomen/klachten of (5) knie symptomen/klachten.

Gezondheidsprobleem

Duur klacht – trendcijfers

Tussen 2006 en 2009 is het aantal klachten dat korter dan één maand bestond toegenomen van 37,5% naar 40,4%. Na een aanvankelijke stijging is het aandeel klachten dat bij aanvang van de fysiotherapeutische behandeling tussen de 1 en 3 maanden bestond het afgelopen jaar met 1,4% gedaald. Het percentage klachten dat 6 maanden of langer bestond is stabiel gebleven over de periode 2006 tot en met 2009 en bedraagt zo'n 26% van het totaal aantal klachten.

figuur: Percentage patiënten dat met relatief kortdurende en relatief langdurige klachten naar de fysiotherapeut gaat naar jaar van behandeling

tabel: Duur van de klacht bij aanvang van de behandelingsperiode van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
<= 2 dagen	2,3	2,2	2,4	2,7	2,8
2-7 dagen	6,4	7,1	6,9	7,7	8,4
1 week - 1 maand	28,8	29,5	29,2	28,9	29,2
1-3 maanden	24,1	24,0	24,5	25,0	23,6
3-6 maanden	10,7	10,6	10,3	9,5	10,1
6-12 maanden	6,9	6,9	6,7	6,6	6,7
1-2 jaar	5,3	4,9	5,2	5,4	5,2
> 2 jaar	15,5	14,9	14,7	14,2	14,0
Aantal patiënten in LIPZ	14.257	14.066	14.642	14.994	12.089
Onbekend	1.708	1.098	872	1.231	1.091

Gezondheidsprobleem

Duur klacht – cijfers 2010

De verdeling tussen acute klachten (<1 maand), sub-acute klachten (1-3 maanden) en chronische klachten (>3 maanden) was in 2010 40,4% versus 23,6% versus 36%. Acute klachten vormen hiermee de grootste groep binnen de gemiddelde fysiotherapiepraktijk. In 2005, het jaar voor de invoering van DTF, was de verhouding 35,5% versus 25,4% versus 39,1%. De verschuiving naar meer acute klachten hangt mogelijk samen met de invoering van Directe Toegankelijk Fysiotherapie, waardoor patiënten eerder bij de fysiotherapeut komen omdat ze niet meer eerst langs de huisarts hoeven te gaan.

tabel: Duur van de klacht bij aanvang van de behandelingsperiode van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2010
<= 2 dagen	2,8
2-7 dagen	8,4
1 week - 1 maand	29,2
1-3 maanden	23,6
3-6 maanden	10,1
6-12 maanden	6,7
1-2 jaar	5,2
> 2 jaar	14,0
Aantal patiënten in LIPZ	12.089
Onbekend	1.091

Gezondheidsprobleem

Recidief klacht - trendcijfers

De daling van het percentage patiënten dat met een recidiverende klacht bij de fysiotherapeut kwam heeft zich in 2010 niet verder doorgezet. Bijna tweederde van de patiënten komt met een nieuwe klacht en ruim een derde komt met een klacht die na een klachtenvrije periode van vier weken tot maximaal twee jaar opnieuw optrad.

tabel: Herhaling van de klacht van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ja	35,1	34,5	34,3	33,6	34,1
Nee	64,9	65,5	65,7	66,4	65,9
Aantal patiënten in LIPZ	13.985	13.631	14.304	14.754	11.843
Onbekend	1.980	1.533	1.210	1.471	1.337

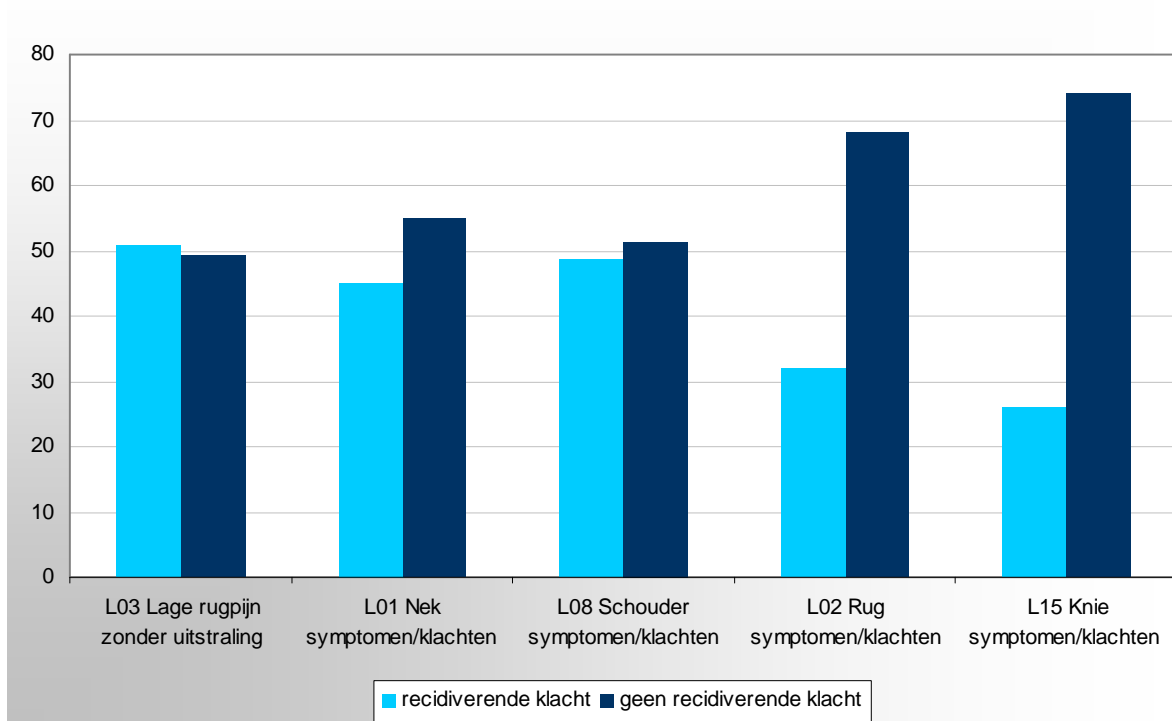
Gezondheidsprobleem

Recidief klacht – cijfers 2010

In 2010 kwam 65,9% van de patiënten met een nieuwe klacht bij de fysiotherapeut en 34,1% van de patiënten bezocht de fysiotherapeut met een klacht die na een klachtenvrije periode van vier weken tot maximaal twee jaar opnieuw optrad. Er zijn grote verschillen waarneembaar in de verhouding recidief-geen recidief in de top 5 klachten. Alleen bij lage rugpijn ligt het percentage recidieven hoger dan het percentage niet-recidieven. Bij knieklachten betreft het in bijna driekwart van de gevallen een nieuwe klacht.

figuur: herhaling van de klacht van patiënten naar aandoening in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

Percentage recidiverende klachten bij top 5 aandoeningen

Gezondheidsprobleem

Ontstaanswijze klacht – cijfers 2010

Sinds 2010 wordt de ontstaanswijze van de klacht geregistreerd. Bij bijna 60% van de klachten waarmee patiënten bij de fysiotherapeut komen is de klacht geleidelijk ontstaan. Bijna één op de vijf klachten uit zich tijdens of door werk en bij ca. even zo veel patiënten tijdens of door het sporten. Eén derde van de patiënten heeft een klacht die niet door of tijdens verkeer, sport, werk, hobby, zwangerschap of een operatie is ontstaan.

tabel: Ontstaanswijze van de klacht van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2010
Aangeboren	0,7
Plotseling	38,1
Geleidelijk	58,2
Anders	2,9
Aantal patiënten in LIPZ	10.363
Onbekend	2.811

© LIPZ

	2010
Verkeer	3,5
Sporten	20,8
Betaald werk	19,3
Onbetaald werk/hobby	8,6
Zwangerschap/bevalling	2,3
Operatie	9,5
Anders	32,8
Niet van toepassing	3,3
Aantal patiënten in LIPZ	8.126
Onbekend	5.046

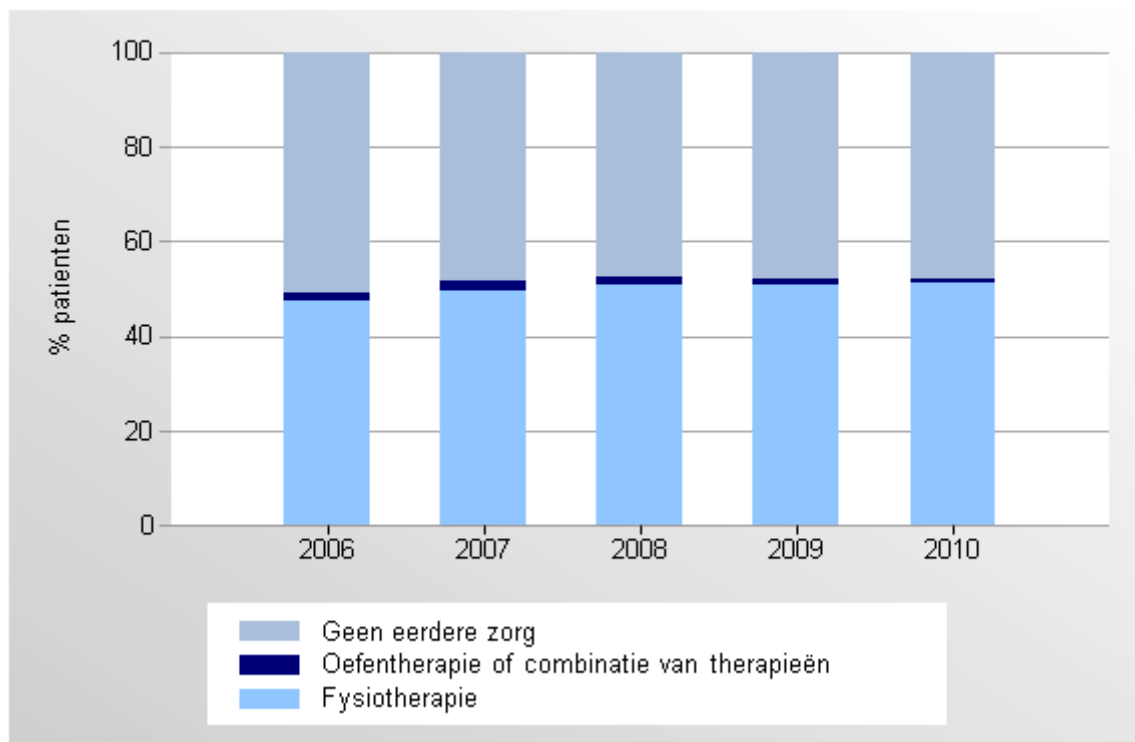
© LIPZ

Gezondheidsprobleem

Eerdere zorg – trendcijfers

Het percentage patiënten dat al eens eerder onder behandeling was geweest bij de fysiotherapeut is vrijwel gelijk gebleven in 2008, 2009 en 2010 en bedraagt 51%. Het percentage patiënten dat al eens eerder gebruik heeft gemaakt van fysiotherapie én oefentherapie is verder afgenomen tot 0,5% van de totale populatie.

figuur: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode bij patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk

tabel: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode bij patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Fysiotherapie	47,5	49,5	50,8	51,0	51,0
Oefentherapie Cesar	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Oefentherapie Mensendieck	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Fysiotherapie en oefentherapie	1,2	1,4	1,0	0,8	0,5
Oefentherapie Cesar en Mensendieck	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Geen	50,7	48,5	47,5	47,8	48,0
Aantal patiënten in LIPZ	12.951	11.686	12.301	12.749	10.123
Onbekend	3.014	3.478	3.213	3.476	3.057

Gezondheidsprobleem

Eerdere zorg – cijfers 2010

Meer dan de helft van alle in 2010 behandelde patiënten was in de twee jaar voorafgaand aan deze behandeling al eerder onder behandeling van een fysio- of oefentherapeut geweest. In bijna alle gevallen ging het om eerdere behandeling door een fysiotherapeut; slechts 0,4% van de patiënten die eerdere paramedische zorg ontving, ontving dit uitsluitend van een oefentherapeut Cesar of Mensendieck.

tabel: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode voor patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2010
Fysiotherapie	51,0
Oefentherapie Cesar	0,2
Oefentherapie Mensendieck	0,2
Fysiotherapie en oefentherapie	0,5
Oefentherapie Cesar en Mensendieck	0,0
Geen	48,0
Aantal patiënten in LIPZ	10.123
Onbekend	3.057

Gezondheidsprobleem

Richtlijngebruik – cijfers 2010

Bij 87% van de patiënten geven therapeuten aan dat ze verwachten dat er geen richtlijn van toepassing is. Wanneer de diagnose (gedefinieerd aan de hand van de International Classification of Primary Care (ICPC)) gekoppeld wordt aan de verschillende richtlijnen blijkt dat de richtlijn CANS het meest wordt toegepast; namelijk bij 70% van de patiënten met klachten van de arm, nek of schouder. De richtlijn artrose van de heup en/of knie wordt daarentegen bij circa een derde van de patiënten met deze aandoening gebruikt. Voor alle richtlijnen die zijn gekoppeld aan een diagnose geldt dat bij de overige patiënten is aangegeven dat er geen richtlijn van toepassing is. Het is onbekend waarom de richtlijn in deze gevallen niet toepasbaar was.

N.B. Juridische status van richtlijnen (bron: KNGF. <https://www.kngfrichtlijnen.nl/612/Richtlijnen.htm>)
Als een richtlijn formeel is vastgesteld geldt deze als leidraad voor de beroepsgroep. Een richtlijn vormt geen wettelijke voorschrift, maar beschrijft de meest actuele en wetenschappelijk onderbouwde aanpak van een aandoening. Deze aanbevelingen zijn doorgaans gebaseerd op de 'gemiddelde patiënt'. Zorgverleners kunnen zo nodig afwijken van de richtlijn. Soms is dit zelfs noodzakelijk. Als een zorgverlener van de richtlijn afwijkt is het belangrijk dat dit wordt beargumenteerd en gedocumenteerd.

tabel: Door de fysiotherapeut verwacht richtlijngebruik bij patiënten die in 2010 behandeld zijn in de fysiotherapiepraktijk voor de totale populatie en voor de populatie waarbij een richtlijn beschikbaar is (% patiënten)*

	2010	
	% toegepast in de totale populatie	% toegepast bij indicatie richtlijn*
Geen richtlijn beschikbaar	86,7	
Enkelletsel	1,1	42,3
Stress urine-incontinentie	0,4	
COPD	0,3	43,8
Postoperatief lumbosacraal radiculair syndroom	0,0	
Whiplash	0,3	
Osteoporose	0,1	
Artrose heup/knie	0,6	35,8
Lage rugpijn	4,5	39,1
Hartrevalidatie	0,1	
Acuut knieletsel	0,7	
Claudicatio intermittens	0,2	
Cerebro vasculair accident (CVA)	0,3	31,9
Meniscusletsel	0,2	
CANS	0,7	70,1
Zwangerschapsgerelateerde bekkenpijn	0,2	
Astma bij kinderen	0,0	
Parkinson	0,2	35,9
Manuele therapie bij lage rugpijn	2,5	
CBO lymfoedeem	0,0	
Andere niet genoemde richtlijn	1,0	
Aantal patiënten in LIPZ	10.558	
Onbekend	2.474	

* alleen berekend wanneer richtlijn kon worden gekoppeld aan een diagnose o.b.v. ICPC

Samenvatting gezondheidsprobleem

Trend

Het aandeel patiënten dat in de twee jaren voorafgaand aan de huidige fysiotherapeutische behandeling eerder een behandeling heeft ondergaan, is in 2008, 2009 en 2010 gelijk gebleven. Tussen 2006 en 2010 is het percentage recidiverende klachten ook niet opmerkelijk veranderd. Patiënten komen wel steeds vaker met acute klachten (<1 maand) bij de fysiotherapeut, wat ten koste gaat van het aandeel subacute klachten (1-3 maanden).

Jaar

Van de patiënten die in 2010 bij de fysiotherapeut kwamen, was 51% al eens eerder door een fysiotherapeut behandeld. Bijna 66% van de patiënten bezocht de fysiotherapeut met een nieuwe klacht. In 40% van de gevallen bestond de klacht korter dan 1 maand, bij 36% van de patiënten was sprake van klachten die bij aanvang van de therapie al langer dan 3 maanden bestonden. Circa 60% van klachten waarmee patiënten bij de fysiotherapeut komen zijn geleidelijk ontstaan. Therapeuten gaven aan dat bij 87% van de patiënten geen richtlijn toegepast kon worden.

Behandeling

Behandeldoelen – trendcijfers

Fysiotherapeuten kunnen per patiënt één behandeldoel op activiteitsniveau kiezen en/of één behandeldoel op lichaamsfunctieniveau. Steeds minder therapeuten formuleren alléén een doel op activiteitsniveau of alléén een doel op lichaamsfunctieniveau. Het is niet bekend waar dit door komt. Het meest gekozen doel op activiteitsniveau is in de afgelopen jaren niet veranderd en betrof handelingen in het kader van voortbewegen (lopen). Ook het meest voorkomende doel op lichaamsfunctieniveau is niet veranderd; fysiotherapeuten kozen in 2010 bij 45% van hun patiënten voor het verbeteren van mobiliteit.

tabel: Per niveau de vijf meest voorkomende behandeldoelen van patiënten naar jaar van behandeling in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
ACTIVITEITENNIVEAU					
Houding	9,7	8,8	8,4	15,7	16,6
Handelingen houding veranderen	7,1	6,3	7,2	10,7	12,2
Handelingen gebruik arm/ hand	7,8	6,5	8,1	11,0	13,7
Handelingen voortbewegen (lopen)	13,6	11,6	12,5	19,8	21,4
Handelingen voortbewegen (excl.lopen) *	1,5	2,1	2,5	2,9	2,5
Overige behandeldoelen op activiteitsniveau	8,7	7,2	8,4	15,1	17,9
Alleen doel op lichaamsfunctieniveau	51,6	57,5	52,8	24,9	15,6
LICHAAMSFUNCTIENIVEAU					
Mobiliteitsfuncties	34,7	35,3	37,3	40,0	45,1
Spierfuncties	17,7	18,5	19,9	25,6	27,0
Bewegingsfuncties	2,3	1,7	2,4	2,9	3,1
Lichaamshouding	3,0	2,5	3,1	3,0	2,3
Pijn	11,5	12,0	10,4	11,4	9,5
Overige behandeldoelen op functieniveau	4,2	3,4	4,1	4,4	4,1
Alleen doel op activiteitsniveau	26,5	26,6	22,8	12,8	9,1
Aantal patiënten in LIPZ	13.924	13.318	14.124	14.167	11.204
Behandeldoelen onbekend	2.035	1.726	1.220	1.673	1.642

© LIPZ

* Onder 'handelingen voortbewegen exclusief lopen' wordt verstaan: kruipen, klimmen, rennen, joggen, springen, huppelen, hollen, zwemmen, met of zonder prothesen en orthesen; kruipen, rennen, springen en huppelen op verschillende soorten oppervlak; rond obstakels rennen, zoals niet-bewegende objecten, mensen, dieren en voertuigen.

Behandeling

Behandeldoelen – cijfers 2010

In 2010 werd bij 85% van de patiënten naast een doel op lichaamsfunctieniveau ook een doel op activiteitsniveau geformuleerd. In ruim 21% van de gevallen had dit betrekking op handelingen voortbewegen (lopen). Bij de geformuleerde doelen op lichaamsfunctieniveau, heeft 45% van de doelen betrekking op mobiliteit.

tabel: Per niveau de vijf meest voorkomende behandeldoelen van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de fysiotherapiepraktijk (% patiënten)

	2010
ACTIVITEITENNIVEAU	
Houding	16,6
Handelingen houding veranderen	12,2
Handelingen gebruik arm/ hand	13,7
Handelingen voortbewegen (lopen)	21,4
Handelingen voortbewegen (excl.lopen) *	2,5
Overige behandeldoelen op activiteitsniveau	17,9
Alleen doel op lichaamsfunctieniveau	15,6
LICHAAMSFUNCTIENIVEAU	
Mobiliteitsfuncties	45,1
Spierfuncties	27,0
Bewegingsfuncties	3,1
Lichaamshouding	2,3
Pijn	9,5
Overige behandeldoelen op functieniveau	4,1
Alleen doel op activiteitsniveau	9,1
Aantal patiënten in LIPZ	11.204
Behandeldoelen onbekend	1.642

© LIPZ

* Onder 'handelingen voortbewegen exclusief lopen' wordt verstaan: kruipen, klimmen, rennen, joggen, springen, huppelen, hollen, zwemmen, met of zonder prothesen en orthesen; kruipen, rennen, springen en huppelen op verschillende soorten oppervlak; rond obstakels rennen, zoals niet-bewegende objecten, mensen, dieren en voertuigen.

Behandeling

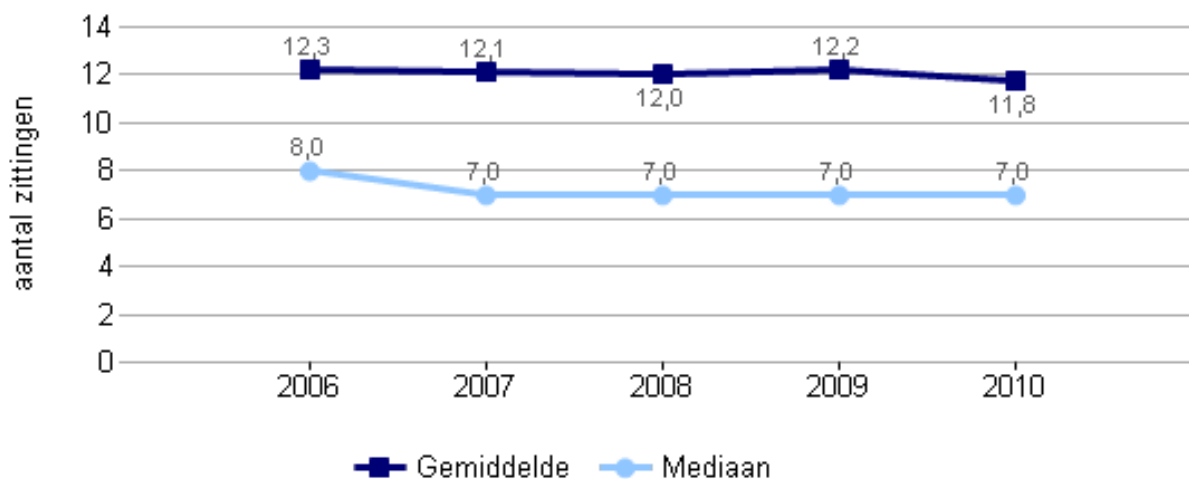
Behandelomvang – aantal zittingen *per kalenderjaar* - trendcijfers

Voor het berekenen van de behandelomvang wordt, zowel voor het aantal zittingen als voor de behandelduur, gekeken naar de omvang per kalenderjaar en naar de omvang per behandelingsperiode (= de totale behandeling die nodig is voor de klacht, onafhankelijk van het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden). Voor de berekening per kalenderjaar wordt dat gedeelte uit een behandelingsperiode geselecteerd dat in één specifiek jaar gegeven is. Het aantal zittingen en de behandelduur per kalenderjaar liggen dan ook lager dan het aantal zittingen en de behandelduur per behandelingsperiode. Deze paragraaf beschrijft het aantal zittingen per kalenderjaar, gegevens over het aantal zittingen per behandelingsperiode zijn in de volgende paragraaf beschreven.

De mediaan* van het totale aantal zittingen is sinds 2007 stabiel en ligt op zeven behandelingen per kalenderjaar. Het gemiddelde schommelt sinds 2006 rond de 12 behandelingen. Echter, patiënten met een klacht uit de top 5 meest voorkomende klachten werden in 2010 over het algemeen minder vaak behandeld dan vier jaar geleden.

* Om een indicatie te geven van het aantal zittingen per patiënt kunnen zowel het gemiddelde als de mediaan worden weergegeven. De mediaan is de middelste waarde wanneer de gegevens in orde van grootte worden gesorteerd. Het voordeel van de mediaan ten opzichte van het gemiddelde is dat de mediaan veel minder wordt beïnvloed door extreme waarden. Met betrekking tot het aantal zittingen betekent dat, dat het gemiddelde omhoog getrokken wordt door een kleine groep patiënten die veelvuldig behandeld wordt terwijl deze groep de mediaan niet beïnvloedt. In dit geval wordt daarom de voorkeur gegeven voor het -weergeven van de mediaan.

figuur: Gemiddeld aantal zittingen en mediaan in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

tabel: Aantal zittingen fysiotherapie per patiënt *per kalenderjaar* voor de totale populatie, lijst- en niet=lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijsdiagnosen/klachten

label	2006			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	8,0	12,3	14,9	13.078	59,2
VWS-lijst	19,0	26,9	25,5	2.172	34,4
Niet VWS-lijst	7,0	9,3	9,3	10.906	63,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	9,0	9,2	1.471	65,9
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	8,0	10,1	9,2	1.249	56,4
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	9,0	11,6	11,1	696	57,6
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	9,6	10,2	811	54,4
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	8,0	10,1	10,0	582	63,9

© LIPZ

label	2007			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	7,0	12,1	15,5	11.929	58,9
VWS-lijst	19,0	27,6	26,1	2.156	34,1
Niet VWS-lijst	7,0	8,7	8,8	9.773	63,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	8,2	7,6	1.275	64,4
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,2	8,6	1.229	58,2
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	8,0	10,9	11,8	716	60,3
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	9,5	10,8	823	58,2
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	7,0	9,4	9,9	669	70,9

© LiPZ

2008					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	12,0	15,4	13.834	62,5
VWS-lijst	21,0	28,1	25,7	2.531	34,3
Niet VWS-lijst	6,0	8,4	8,3	11.303	68,4
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	8,2	8,4	1.433	67,1
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,1	8,8	1.293	61,5
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	7,0	10,1	12,0	913	66,0
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	6,0	9,3	10,6	951	62,3
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	6,0	8,8	9,2	841	73,1

2009					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	12,2	15,5	13.973	63,3
VWS-lijst	19,0	27,4	26,1	2.612	35,0
Niet VWS-lijst	6,0	8,7	8,6	11.361	69,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	8,1	8,2	1.495	68,7
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,8	9,3	1.254	60,8
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	6,5	9,6	10,6	1.040	68,9
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	9,6	11,0	989	63,2
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	6,0	8,3	8,5	900	74,0

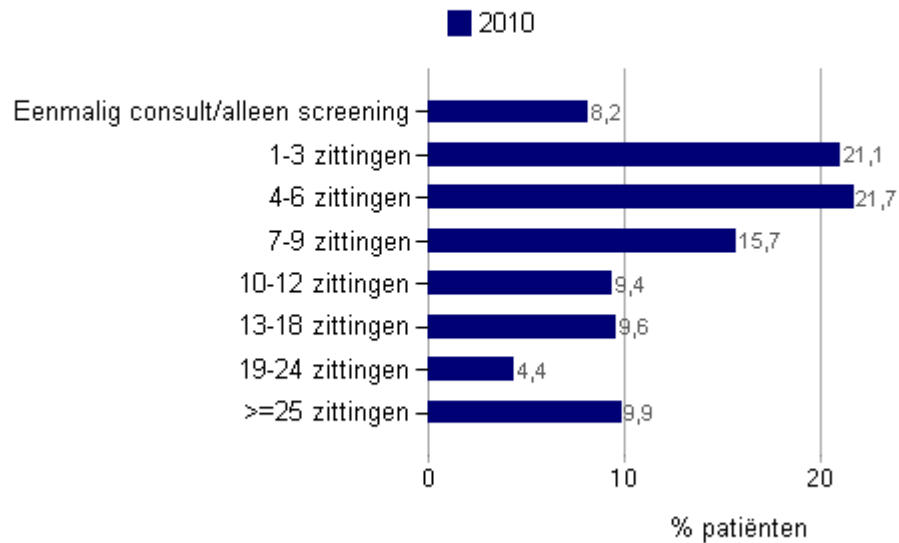
2010					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	11,7	15,5	9.430	60,9
VWS-lijst	19,0	27,4	26,2	1.673	33,9
Niet VWS-lijst	6,0	8,3	8,9	7.757	66,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	7,9	9,1	931	64,3
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	9,7	11,0	919	60,6
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	6,0	9,3	11,1	923	70,6
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	9,6	10,4	668	60,0
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	6,0	9,3	11,6	613	71,4

Behandeling

Behandelomvang – aantal zittingen *per kalenderjaar* – cijfers 2010

In 2010 werd bij 8% van de patiënten alleen een screening en/of eenmalig onderzoek verricht. Bij 43% van de patiënten wordt de behandeling binnen zes zittingen per kalenderjaar afgesloten. Een kwart van de patiënten ontvangt per kalenderjaar 13 behandelingen of meer.

figuur: Aantal zittingen fysiotherapie van patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (n=11474)

Behandeling

Behandelomvang – aantal zittingen *per behandelingsperiode* - trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft het aantal zittingen per behandelingsperiode, gegevens over het aantal zittingen per kalenderjaar zijn in de voorgaande paragraaf beschreven.

Voor het berekenen van het gemiddelde aantal zittingen en de mediaan per behandelingsperiode zijn patiënten één jaar gevolgd. Zittingen die na dat jaar plaatsvonden zijn buiten beschouwing gelaten. Om deze reden lopen berekeningen één jaar achter.

De mediaan van het aantal zittingen voor patiënten met nekklachten is sinds 2007 stabiel en ligt op acht behandelingen per kalenderjaar. Patiënten met rugklachten ontvangen over het algemeen één behandeling minder.

tabel: Aantal zittingen fysiotherapie per patiënt per behandelingsperiode voor drie veel voorkomende verwijsdiagnosen/ klachten

Diagnose	2006			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	9,0	10,8	[10,2 - 11,4]	1.014
Rugklachten n.n.o.*	7,0	9,4	[8,7 - 10,1]	643
Lage rugpijn zonder uitstraling	7,0	9,2	[8,7 - 9,7]	1.226

Diagnose	2007			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	8,0	9,9	[9,4 - 10,4]	977
Rugklachten n.n.o.*	7,0	9,9	[9,1 - 10,8]	661
Lage rugpijn zonder uitstraling	6,0	8,8	[8,3 - 9,3]	1.088

Diagnose	2008			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	8,0	9,6	[9,2 - 10,1]	1.074
Rugklachten n.n.o.*	7,0	9,2	[8,5 - 09,8]	790
Lage rugpijn zonder uitstraling	7,0	8,4	[8,0 - 8,8]	1.235

Diagnose	2009			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	8,0	9,9	[9,3 - 10,5]	951
Rugklachten n.n.o.*	7,0	9,7	[9,1 - 10,3]	785
Lage rugpijn zonder uitstraling	7,0	8,3	[7,9 - 8,7]	1.256

* n.n.o.: niet nader omschreven

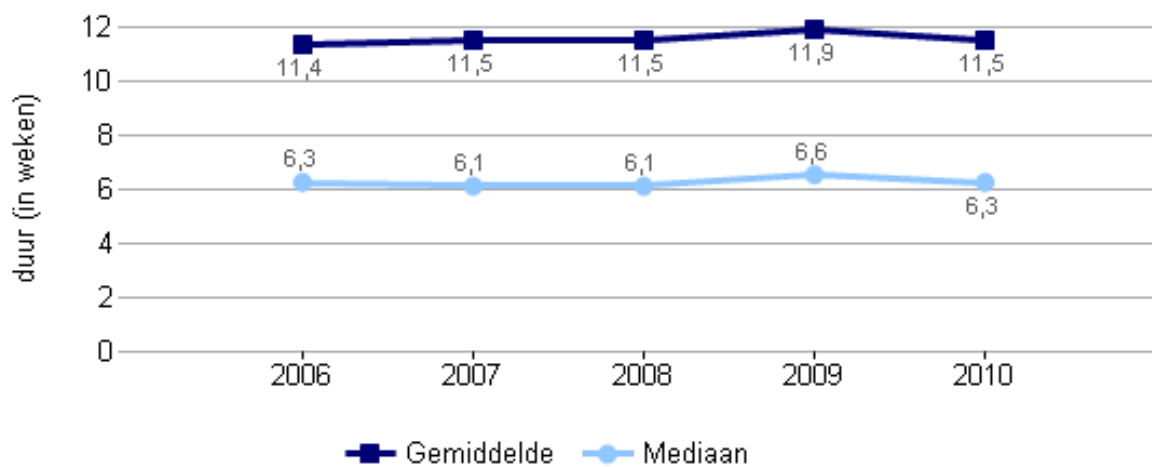
Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per kalenderjaar - trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft de behandelduur per kalenderjaar, gegevens over de behandelduur per behandelingsperiode zijn in de volgende paragraaf te lezen.

In de periode tussen 2006 en 2010 zijn kleine schommelingen zichtbaar in de mediaan van behandelduur, maar in 2010 werden patiënten net als in 2006 ruim zes weken behandeld.

figuur: Gemiddelde behandelduur en mediaan in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

tabel: Behandelduur fysiotherapie (in weken) per patiënt *per kalenderjaar* voor de totale populatie, lijst- en niet=lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijsdiagnosen/klachten

label	2006			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	6,3	11,4	13,2	13.078	59,2
VWS-lijst	14,6	21,0	17,5	2.172	34,4
Niet VWS-lijst	5,6	9,4	11,2	10.906	63,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	5,3	9,2	11,3	1.471	65,9
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	6,4	10,8	12,1	1.249	56,4
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	6,9	10,8	11,3	696	57,6
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	5,1	10,6	13,6	811	54,4
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	6,3	8,9	9,6	582	63,9

© LIPZ

label	2007			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	6,1	11,5	13,6	11.929	58,9
VWS-lijst	15,9	22,1	18,0	2.156	34,1
Niet VWS-lijst	5,3	9,2	11,1	9.773	63,8
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	4,9	8,9	11,2	1.275	64,4
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	6,1	10,2	11,8	1.229	58,2
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	6,8	10,1	10,9	716	60,3
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	5,4	10,7	13,3	823	58,2
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	6,0	8,4	9,3	669	70,9

© LIPZ

2008					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	6,1	11,5	13,6	13.834	62,5
VWS-lijst	17,3	22,6	17,8	2.531	34,3
Niet VWS-lijst	5,1	9,1	11,1	11.303	68,4
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	5,1	9,4	11,8	1.433	67,1
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	5,9	10,7	12,7	1.293	61,5
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	5,7	9,0	10,6	913	66,0
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	5,9	11,0	13,3	951	62,3
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	5,3	8,2	9,4	841	73,1

2009					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	6,6	11,9	13,7	13.973	63,3
VWS-lijst	15,4	21,5	17,6	2.612	35,0
Niet VWS-lijst	5,7	9,7	11,6	11.361	69,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	5,1	9,5	11,5	1.495	68,7
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,1	12,2	13,5	1.254	60,8
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	5,6	8,7	10,4	1.040	68,9
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	6,6	11,8	13,6	989	63,2
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	5,1	8,2	9,6	900	74,0

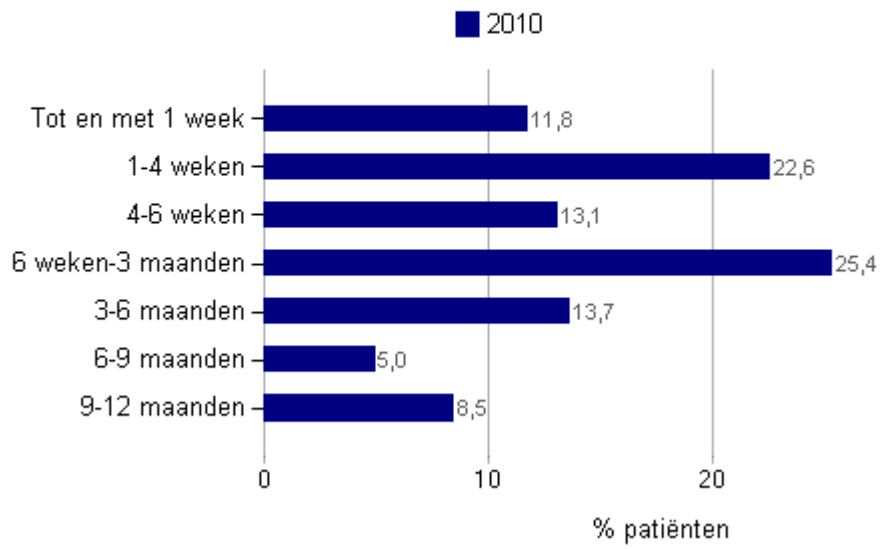
2010					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	6,1	11,6	13,5	9.430	60,9
VWS-lijst	16,1	21,8	17,3	1.673	33,9
Niet VWS-lijst	5,3	9,3	11,4	7.757	66,3
Nr.1: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	5,4	9,8	11,7	931	64,3
Nr.2: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	6,3	11,6	13,1	919	60,6
Nr.3: L08 Schouder symptomen/klachten	5,1	8,7	10,7	923	70,6
Nr.4: L02 Rug symptomen/klachten	6,2	12,4	14,4	668	60,0
Nr.5: L15 Knie symptomen/klachten	5,1	8,6	10,1	613	71,4

Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per kalenderjaar – cijfers 2010

In 2010 werd ruim een derde van de patiënten maximaal vier weken per kalenderjaar behandeld. Ruim 38% van de patiënten werd tussen de 1-3 maanden behandeld. De overige 27% was drie of meer maanden onder behandeling van de fysiotherapeut.

figuur: Behandelduur fysiotherapie van patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (n=11474)

Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per behandelingsperiode - trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft de behandelduur per behandelingsperiode, gegevens over de behandelduur per kalenderjaar zijn in de voorgaande paragraaf te lezen.

Voor het berekenen van het gemiddelde aantal zittingen en de mediaan per behandelingsperiode zijn patiënten één jaar gevolgd. Zittingen die na dat jaar plaatsvonden zijn buiten beschouwing gelaten. Om deze reden lopen berekeningen één jaar achter.

In de periode tussen 2006 en 2010 zijn kleine veranderingen zichtbaar in de mediaan van behandelduur van patiënten met nekklachten lage rugklachten zonder uitstraling, maar de totale behandelingsperiode duurde in 2009 circa net zo lang als in 2006. Bij patiënten met niet nader omschreven rugklachten is in dezelfde periode een lichte stijging zichtbaar in de duur van de behandeling.

tabel: Behandelduur fysiotherapie (in weken) (e 95%-betrouwbaarheidsinterval) per patiënt *per behandelingsperiode* voor drie veel voorkomende verwijfsdiagnosen

Diagnose	2006			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	7,1	11,1	[10,1 - 11,8]	977
Rugklachten n.n.o.*	5,6	9,5	[8,6 - 10,3]	661
Lage rugpijn zonder uitstraling	5,6	9,0	[8,4 - 9,6]	1.088

Diagnose	2007			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	6,7	10,2	[9,5 - 10,9]	977
Rugklachten n.n.o.*	5,9	10,6	[9,6 - 11,6]	661
Lage rugpijn zonder uitstraling	5,1	8,9	[8,3 - 9,6]	1.088

Diagnose	2008			N
	med	gem	95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	6,4	10,8	[10,1 - 11,6]	1.074
Rugklachten n.n.o.*	6,1	10,3	[9,5 - 11,2]	790
Lage rugpijn zonder uitstraling	5,1	9,2	[8,6 - 9,8]	1.235

Diagnose	2009			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	6,7	11,0	[10,3 - 11,8]	951
Rugklachten n.n.o.*	6,6	10,9	[10,0 - 11,8]	785
Lage rugpijn zonder uitstraling	5,4	9,3	[8,7 - 9,9]	1.256

* n.n.o.: niet nader omschreven

Behandeling

Prestaties – trendcijfers

Bij het declareren van een zitting wordt onderscheid gemaakt in verschillende behandelvormen, zoals een reguliere behandeling in de praktijk, een behandeling bij de patiënt thuis of een groepsbehandeling. Dit zijn de zogenoemde prestaties, welke zijn vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).

In 2009 is een einde gekomen aan de dalende trend in het aantal reguliere behandelingen die sinds 2006 te zien was. Het aandeel zittingen dat bij de patiënt thuis of in een instelling gegeven werd is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Het percentage screenings, als onderdeel van de Directe Toegankelijkheid Fysiotherapie, is ook in 2010 weer gestegen ten opzichte van de voorgaande jaren.

tabel: Declaraties van zittingen fysiotherapie naar de behandelvorm (prestatiecode) naar het jaar van behandeling in de praktijk (% zittingen)

	2006	2007	2008	2009	2010
Reguliere zittingen	80,2	78,3	75,5	76,5	76,2
Reguliere zittingen bij patiënt	9,7	10,7	10,8	10,0	9,0
Reguliere zittingen in instelling	4,1	4,5	4,6	5,5	4,8
Groepsbehandelingen	0,5	0,1	0,5	0,5	0,3
Eenmalig onderzoek/consult	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Screeningen	1,1	1,5	1,6	2,1	2,7
Intakes na screening	1,3	1,5	1,7	1,6	1,7
Intakes na verwijzing	3,0	3,0	3,2	3,1	2,9
Praktijkspecifieke codes	0,0	0,2	1,8	0,2	1,9
Overige prestatiecodes	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3
Aantal zittingen in LIPZ	181.807	165.824	172.726	181.864	136.464
Onbekend	583	6	120	10	9

© LIPZ

Praktijkspecifieke codes zijn codes die de praktijk zelf geeft aan handelingen die buiten de lijst met officiële prestatiecodes van de NZa vallen, bijvoorbeeld voor het verstrekken van tape.

Behandeling

Prestaties – cijfers 2010

In 2010 werd 76% van de reguliere behandelingen in de praktijk gegeven. In bijna 14% van de gevallen bezocht de fysiotherapeut de patiënt thuis of in een instelling. Bij zo'n 3% van de declaraties was sprake van een intake na verwijzing; het percentage intake na screening lag op 1,7%.

tabel: Declaraties van zittingen fysiotherapie naar de behandelvorm (prestatiecode) van patiënten die in 2010 in de fysiotherapiepraktijk zijn behandeld (% zittingen)

	2010
Reguliere zittingen	76,2
Reguliere zittingen bij patiënt	9,0
Reguliere zittingen in instelling	4,8
Groepsbehandelingen	0,3
Eenmalig onderzoek/consult	0,3
Screeningen	2,7
Intakes na screening	1,7
Intakes na verwijzing	2,9
Praktijkspecifieke codes	1,9
Overige prestatiecodes	0,3
Aantal zittingen in LIPZ	136.464
Onbekend	9

© LIPZ

Praktijkspecifieke codes zijn codes die de praktijk zelf geeft aan handelingen die buiten de lijst met officiële prestatiecodes vallen, bijvoorbeeld voor het verstrekken van tape.

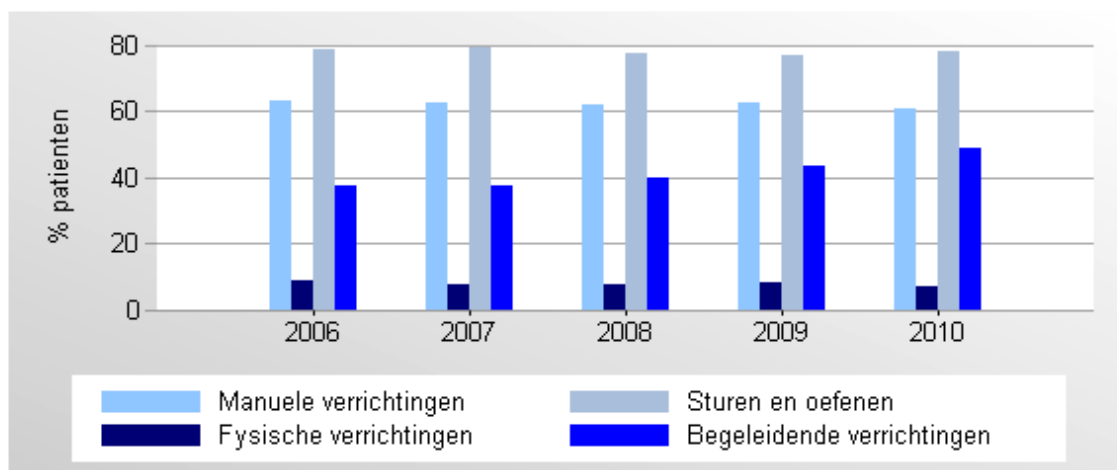
Behandeling

Verrichtingen - trendcijfers

Na afloop van de behandelreeks registreren LiPZ-therapeuten wat zij tijdens de behandelingen gedaan hebben, dit zijn de zogenoemde verrichtingen. Deze verrichtingen zijn gebaseerd op de Classificatie Verrichtingen Paramedische Bewegingsberoepen. Ten behoeve van de LiPZ-registratie kunnen therapeuten drie verrichtingen registreren die het meest frequent zijn toegepast.

Het sturen en oefenen van functies en vaardigheden was in de afgelopen vijf jaar de meest toegepaste verrichting in de fysiotherapiepraktijk. Hoewel de toepassing van manuele verrichtingen de afgelopen jaren iets is gedaald, is dit bij zo'n 60% van de patiënten nog altijd één van de drie meest voorkomende verrichtingen. Deze daling en de daling van het percentage patiënten waarbij fysieke verrichtingen worden toegepast staat tegenover de toename van het aandeel patiënten waarbij begeleidende verrichtingen een belangrijke plaats innemen tijdens de behandeling.

figuur: Verrichtingen bij patiënten fysiotherapie naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

© LiPZ

tabel: Verrichtingen bij patiënten fysiotherapie naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Manuele verrichtingen	63,4	62,7	62,3	62,7	61,1
teweegbrengen beweging	32,5	35,0	37,0	37,8	41,9
masseren	39,9	38,7	36,9	36,5	31,4
Fysische verrichtingen	8,8	7,7	7,7	8,4	7,4
Sturen en oefenen	78,9	79,1	77,5	77,1	78,2
individueel - functies	64,6	63,9	61,6	59,5	57,8
groep - functies	0,9	0,7	1,1	0,9	0,7
individueel - vaardigheden	24,1	26,2	25,4	26,7	31,0
groep - vaardigheden	0,6	0,4	0,8	0,5	0,3
Begeleidende verrichtingen	37,3	37,5	40,0	43,3	49,1
informereren /adviseren	36,6	36,9	39,6	42,8	48,7
bieden van steun	0,9	1,0	0,8	0,9	0,9
begeleiden niet gespecificeerd	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Overige verrichtingen	1,0	0,8	3,1	4,0	6,9
Aantal patiënten in LIPZ	8.536	8.035	8.490	9.162	7.126
Onbekend	2.560	2.273	2.672	2.339	2.073

© LIPZ

Behandeling

Verrichtingen – cijfers 2010

In 2010 bestond de behandeling van bijna 80% van de patiënten in ieder geval uit sturen en oefenen. Bij één op de drie patiënten bestond dit ook uit het oefenen van vaardigheden. Ook manuele verrichtingen nemen een belangrijke plaats in tijdens de fysiotherapeutische behandeling.

tabel: Verrichtingen bij patiënten fysiotherapie naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden (% patiënten)

	2010
Manuele verrichtingen	61,1
teweegbrengen beweging	41,9
masseren	31,4
Fysische verrichtingen	7,4
Sturen en oefenen	78,2
individueel - functies	57,8
groep - functies	0,7
individueel - vaardigheden	31,0
groep - vaardigheden	0,3
Begeleidende verrichtingen	49,1
informereren /adviseren	48,7
bieden van steun	0,9
begeleiden niet gespecificeerd	0,1
Overige verrichtingen	6,9
Aantal patiënten in LIPZ	7.126
Onbekend	2.073

© LIPZ

Samenvatting behandeling

Trend

Over de periode 2006-2010 zijn therapeuten steeds vaker doelen op activiteitsniveau gaan stellen, naast doelen op het niveau van lichaamsfunctie. Het meest genoemde doel op activiteitsniveau heeft gedurende alle jaren betrekking op 'handelingen voortbewegen (lopen)'. Het aantal gegeven behandelingen per kalenderjaar is sinds 2006 stabiel gebleven rond de 12 behandelingen (mediaan is zeven behandelingen). De mediane duur van de behandeling schommelt licht, maar blijft over de jaren zo'n zes weken. De laatste jaren nam het aantal reguliere zittingen in de praktijk ieder jaar af, maar in 2010 is dit stabiel gebleven ten opzichte van 2009 (76%). Het percentage screenings, als onderdeel van de Directe Toegang Fysiotherapie, neemt nog altijd ieder jaar toe. Wat betreft de verrichtingen is sturen en oefenen de afgelopen jaren de meest voorkomende verrichting. Het aandeel patiënten waarbij begeleiding als aparte verrichting wordt benoemd is sinds 2006 met 12% gestegen.

Jaar

Het percentage patiënten waarbij alléén een screening wordt afgenomen bedroeg in 2010 8%. Het grootste deel van de patiënten ontvangt maximaal zes zittingen per kalenderjaar. Een kwart van de patiënten wordt tussen de zes weken en drie maanden behandeld. Bij 85% van de patiënten werd naast een doel op lichaamsfunctieniveau ook een doel op activiteitsniveau geformuleerd. Bij de geformuleerde doelen op lichaamsfunctieniveau, heeft 45% van de doelen betrekking op mobiliteit. In 2010 werd 76% van de reguliere behandelingen in de praktijk gegeven. Bij zo'n 3% van de declaraties was sprake van een intake na verwijzing; het percentage intake na screening lag op 1,7%. Tijdens de behandeling waren het sturen en oefenen van m.n. functies de meest voorkomende verrichting. Ook manuele verrichtingen hebben een belangrijke plaats in de fysiotherapeutische behandeling.

Evaluatie

Reden einde zorg – trendcijfers

In de afgelopen jaren zijn er kleine schommelingen in de redenen waarom de fysiotherapeutische behandeling beëindigd is. Bij de grootste groep patiënten wordt de behandeling gestopt omdat de patiënt is uitbehandeld.

tabel: Reden voor beëindiging van de zorg bij patiënten fysiotherapie naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden (% patiënten) *

	2006	2007	2008	2009	2010
Patiënt uitbehandeld	82,2	82,9	81,7	79,8	82,0
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	2,6	2,9	2,9	2,5	2,0
Gestaakt door patiënt	5,6	4,6	5,4	6,0	6,1
Gestaakt door verwijzer	0,7	0,7	0,8	0,6	0,4
Gestaakt door paramedicus	4,7	4,5	4,3	4,9	3,6
Anders	4,3	4,5	4,8	6,3	5,9
Behandeling niet beëindigd	5.210	4.615	5.595	5.644	4.578
Aantal patiënten in LIPZ	5.747	5.556	5.306	5.484	4.196
Onbekend	92	71	57	87	59

© LIPZ

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie de reden voor beëindiging van de zorg onbekend is

Evaluatie

Reden einde zorg – cijfers 2010

Bij 81,8% van de patiënten wordt de behandeling beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld is. In zo'n 4% van de gevallen wordt de behandeling beëindigd door de fysiotherapeut; ruim 6% van de patiënten beëindigde de behandeling op eigen initiatief.

tabel: Reden voor beëindiging van de zorg bij patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (% patiënten) *

	2010
Patiënt uitbehandeld	81,8
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	2,0
Gestaakt door patiënt	6,1
Gestaakt door verwijzer	0,4
Gestaakt door paramedicus	3,6
Anders	5,9
Behandeling niet beëindigd	4.578
Aantal patiënten in LIPZ	4.203
Onbekend	59

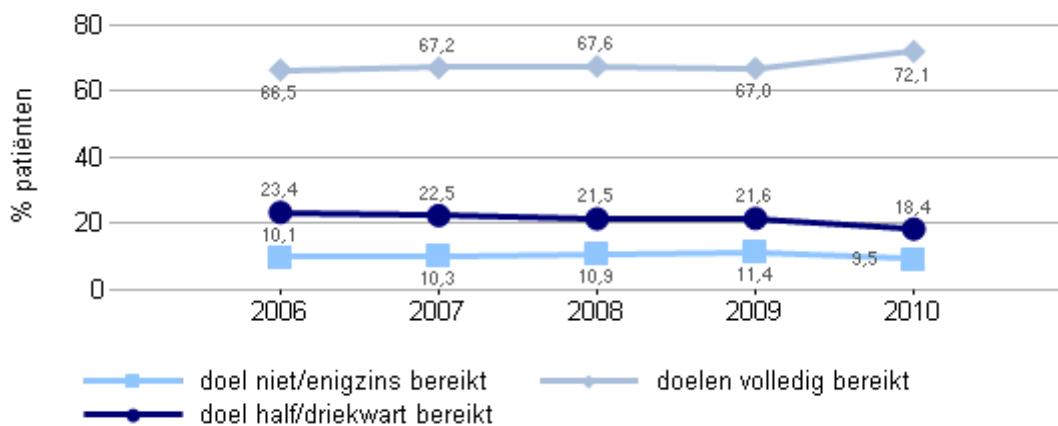
* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie de reden voor beëindiging van de zorg onbekend is

Evaluatie

Resultaat – trendcijfers

De afgelopen jaren nam het aantal patiënten dat de gestelde behandeldoelen volledig behaalde steeds verder toe. Ook in 2010 heeft deze trend zich voortgezet. Het percentage patiënten dat de behandeldoelen helemaal niet bereikte is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. De resultaten kunnen het gevolg zijn van de invoering van de Directe Toegang Fysiotherapie (DTF). Patiënten die via DTF in de praktijk komen behalen hun doelen vaker dan patiënten die op verwijzing in de praktijk komen. Lees meer over de gevolgen van DTF in het factsheet 'Patiënten die rechtstreeks bij de fysiotherapeut komen behalen vaker de behandeldoelen'.¹

figuur: Het resultaat van de behandeling naar het oordeel van de therapeut bij patiënten fysiotherapie naar jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

tabel: Het resultaat van de behandeling naar het oordeel van de therapeut bij patiënten fysiotherapie naar jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden (% patiënten)*

	2006	2007	2008	2009	2010
Behandeldoelen niet bereikt	5,2	5,6	6,4	5,7	4,7
Behandeldoelen enigzins bereikt	4,9	4,7	4,5	5,8	4,8
Behandeldoelen voor de helft bereikt	5,6	6,3	5,4	5,8	4,9
Behandeldoelen voor driekwart bereikt	17,8	16,2	16,1	15,7	13,5
Behandeldoelen volledig bereikt	66,5	67,2	67,6	67,0	72,1
Aantal patiënten in LIPZ	5.283	4.860	4.708	5.420	4.372
Onbekend	5.804	5.441	6.444	6.075	4.819

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie het resultaat onbekend is

¹ Patiënten die rechtstreeks bij de fysiotherapeut komen behalen vaker de behandeldoelen. Swinkels ICS, Kooijman MK, Leemrijse CJ. Factsheet Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg, Utrecht: NIVEL, 2009-06-09

Evaluatie

Resultaat – cijfers 2010

Tweeënzeventig procent van de patiënten heeft volgens de behandelend fysiotherapeuten de behandeldoelen volledig behaald bij het beëindigen van de behandeling. Het percentage patiënten dat de behandeldoelen niet bereikt heeft lag in 2010 op 4,7.

tabel: Het resultaat van de behandeling naar oordeel van de therapeut bij patiënten fysiotherapie bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (% patiënten)*

	2010
Behandeldoelen niet bereikt	4,7
Behandeldoelen enigzins bereikt	4,8
Behandeldoelen voor de helft bereikt	4,9
Behandeldoelen voor driekwart bereikt	13,5
Behandeldoelen volledig bereikt	72,1
Aantal patiënten in LIPZ	4.372
Onbekend	4.819

© LIPZ

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie het resultaat onbekend is

Samenvatting evaluatie

Trend

Bij de ruime meerderheid van de patiënten wordt de behandeling afgesloten omdat de patiënt is uitbehandeld. Het percentage patiënten dat stopt met de behandeling omdat de grens van het aantal vergoede behandelingen is bereikt, is de laatste twee jaar gedaald.

Bij het beëindigen van de behandeling, geven behandelend therapeuten steeds vaker aan dat de behandeldoelen volledig behaald zijn. Het percentage patiënten waarbij de behandeldoelen helemaal niet behaald zijn, neemt steeds verder af.

Jaar

Bij bijna 82% van de patiënten wordt de behandeling beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld is. In 2% van de gevallen is het bereiken van het maximaal aantal vergoede behandelingen de reden om een behandeling te beëindigen. De grote meerderheid van de patiënten (72%) behaalt de behandeldoelen volledig; 4,7% van de patiënten behaalt de gestelde doelen niet.